

LEGAL UPDATE

Toenemende drukte op het elektriciteitsnet zorgt voor een lastige spagaat: de oplossing van Minister Wiebes

Datum: 4 juli 2019

Het aantal zonneparken is de afgelopen jaren sterk gestegen. Een ontwikkeling die in het kader van de duurzaamheid natuurlijk aan te moedigen is. Echter, de toename van het aantal zonneparken gaat ook gepaard met toenemende druk op het elektriciteitsnet. Het feit dat zonneparken over het algemeen op relatief afgelegen locaties worden ontwikkeld, waar het elektriciteitsnet slechts is berekend op een beperkt aantal afnemers, maakt dit extra problematisch. Minister Wiebes van Economische Zaken en Klimaat onderschrijft dit en stuurde op 28 juni 2019 [een brief aan de Tweede Kamer](#) met daarin 6 kortetermijnoplossingen voor de problemen met de netcapaciteit. Deze kamerbrief volgt nadat de Tweede Kamer afgelopen maart met ruime meerderheid een motie van CDA-Kamerlid Agnes Mulder aannam waarmee het kabinet wordt verzocht om het capaciteitstekort voor het aansluiten van zonnepanelen op te lossen.

Uit de voorgestelde oplossingen blijkt dat Minister Wiebes inzet op efficiëntie en flexibiliteit, met behoud van leveringszekerheid. De minister stelt voorop dat netverzwaring uiteindelijk tot de gewenste structurele oplossing leidt. Tot die tijd zet de minister in op een reeks van 6 acties voor de korte termijn. Netbeheerders worden bijvoorbeeld aangespoord om meer gebruik te maken van congestie-management in gebieden met schaarste. Verder is aanpassing van wet- en regelgeving volgens de minister nodig om de netbeheerders (al dan niet tijdelijk) meer ruimte te bieden voor de gevraagde flexibiliteit. De meest in het oog springende actie is het voornemen van de minister om de SDE+-regelgeving voor de volgende subsidieronde in het najaar van 2019 te wijzigen in die zin dat een aanvraag voor SDE+-subsidie vergezeld moet gaan van een document van de netbeheerder dat de geproduceerde stroom kan worden getransporteerd (de zogenaamde transportindicatie).

De oplossing van Minister Wiebes

Het is de vraag of dit voornemen wel een echte oplossing van het tekort aan transportcapaciteit inhoudt nu dit niks afdoet van de aansluitingsplicht die netbeheerders hebben. Van een uitzondering hierop is niet snel sprake. Relevant in dit licht is de [uitspraak](#) van de Rechtbank Gelderland van 16 april 2019. In deze zaak staat de vraag centraal of Liander verplicht is een kweker in Haarlemmermeer de gevraagde zwaardere verbruiksaansluiting te geven met het oog op de voorgenomen uitbreiding van zijn tomatenkwekerij. Ingevolge artikel 24 lid 1 [Elektriciteitswet 1998](#) is een netbeheerder verplicht om degene die daarom verzoekt een aanbod te doen om ten behoeve van de verzoeker transport van elektriciteit uit te voeren. In het tweede lid is een uitzondering op deze verplichting opgenomen voor zover de netbeheerder voor het gevraagde transport redelijkerwijs geen capaciteit ter beschikking heeft. Volgens het derde lid moet de netbeheerder zich onthouden van iedere vorm van discriminatie tussen degenen jegens wie de verplichting van het eerste lid geldt.

Liander stelt zich op het standpunt niet verplicht te zijn de kweker het gevraagde aanbod te doen omdat zij daarvoor geen transportcapaciteit ter beschikking heeft doordat verdeling van de gehele beschikbare capaciteit reeds contractueel vastligt. Hiermee doet Liander een beroep op de uitzondering uit het tweede lid. De rechtbank gaat in deze redenering niet mee en stelt, onder verwijzing naar het derde lid, dat Liander zich moet onthouden van iedere vorm van discriminatie. Contractuele afspraken zijn volgens de rechtbank geen gegronde reden om aansluitingen te weigeren. De Elektriciteitswet ziet niet op het beschermen van bestaande afnemers tegen aantasting van hun rechten door nieuwe partijen. Als er vervolgens wel een capaciteitstekort op het net ontstaat, dan dient Liander ingevolge de Netcode Elektriciteit gebruik te maken van congestie-management. Liander moet zijn afnemers dan op de hoogte

stellen van de drukte op het net en een regeling treffen met alle afnemers. Dit zou voor Liander volgens de rechtbank geen onoverkomelijke problemen op moeten leveren. De rechtbank verplicht Liander om de kweker binnen een week een contract aan te bieden.

Hoe nu verder?

Uit de genoemde uitspraak blijkt dat netbeheerders wettelijk verplicht zijn iedereen aan te sluiten ongeacht de aanwezigheid van (niet-gecontracteerde) transportcapaciteit. In het verlengde hiervan is het de vraag of de eis van Minister Wiebes dat een aanvraag voor SDE+-subsidie vergezeld moet gaan van een document van de netbeheerder dat de geproduceerde stroom getransporteerd kan worden, wel een echte oplossing is van het tekort aan transportcapaciteit.

Wat is dat dan wel? Uit de brief van de Minister blijkt dat vooruitlopend op de Energiewet, die nog in voorbereiding is en meer flexibiliteit op dit punt moet gaan bieden, op het ministerie wordt gewerkt aan een algemene maatregel van bestuur onder de Crisis- en Herstelwet die voor gebieden met schaarste op korte termijn deze flexibiliteit mogelijk maakt. Dit zou wellicht een reële kortetermijnoplossing kunnen inhouden. De enige duurzame oplossing lijkt echter toch te zijn het vergroten van de transportcapaciteit van het elektriciteitsnet.

In de nieuwsbrieven Energierecht en Energietransitie van [januari 2019](#) en [mei 2019](#) schreven wij al eerder over de SDE+-subsidie.

Dit is een Legal Update van Monique Rus en Anke Nijenhuis (juridisch medewerker).

Voor meer informatie:

Monique Rus
+31 30 25 95 521
moniquerus@vbk.nl